

Latweeschu Nwises.

Nr. augustas Geweschanas = Rummissiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 23. Zettortdeenâ Iotâ Jubni 1826.

No Engurehm.

Kas newesselu turwaku dseedinaht labbi ne proht, tas lai paleef nohst ar wissu farwu gudribu, ka par slexkawu ne tohp. Zaur negudru ahrsteschanu jau dasch labbais preekschlaikâ scho pasauli atstahjis, un kad paschi laudis gudraki ne tays, wehl zits labbais nosuddihs. Weena ittin labba un gohdiga fainneeze Engures zecimâ, jau mahte no septineem behrneem, tappe wehl no Deewa ar to astotu, weenu meiteni, apfwehtita. Pehz schahs dsinschanas mahte kâ ir behrns itt spirgti bija, zeek tik tahdâ buhschanâ no mihsa Deewa warr isluhgtees. Bet jau daschus gaddus ta mihsa mahte lohti bij zeetusi zaur newesselahm kahjahm. Nu to kahju fahpes kahpe eefsch wiffas meefas, pee ka wehl weens stipris fleppus to wahrdsinaja. Râ nu jau mehds, fainninu seewas nahk winnu apmekleht. Starp scheem ir weena wezza seewina kâ gudrineeze gaddijahs, kas tai peenes sahles, no kurrâhm ta slawe, ka tahs lohti labbas effam! Bet kahdas tad tahs bija? Tahdas, ko neusbrihkt ne wahjam lohpan eedoht. Tahs bija drappes no Terpentina taifitas. Schahs ar zukkuri pretti nehniusi, ta sakritte jau tâ kâ us nahwi, un zeete gauschi leelas mohkas. Bet Deews peewedde labbakus glahbejus. Engures muishâ bija patt labban weens swesch dakteris atbrauzis. Tapatte labfirsniga sweschineeze, kas teitan wehl mahjo un pee tahs fainneezes patte bijusi, luhds dakteru, ka tas nahktu ar labbu padohmu paligâ. Nu patte noeet ar winnu us tahm mahjahm. Dakteris atrohn to fainneezi lohti wahju, un patz tizz, ka mas zerribas buhsim. Tomehr winsch noraksta tai kahdas labbas sahles, leek tai abbas kahjas zauras darriht, un ikdeenas weenu sirnu no jauna eelikt un apseet, zaur ko slimmiba tappe nowillta no krah-

tim. Nu nehme ta labfirsniga ar farwahm mihsahm mahfahm kâ par deenu tâ par wissu zauru nakti neapniktuschi to farwâ apkohpschanâ, to no wiffahm leetahm ahsfargadami, ko dakteris bij aisleedsis, un ko winsch wehlejis, to peefkappeja. Tâ, slawehts Deews! ta patte pehz noheigtahm feschahm neddelahm wihrâm kâ mihsleem behrneem par leelu preeku atspirge, tâ ka paschâ Leeldeena ir basniâ Deewam farwu pateizibu warreja atnest. Schee lohti labfirsnigi, kas jau ir zittam nabbagam slinneekam daudsfahrt bes wiffas maksas lihdsesuschu un kohpuschi, gan isdsirdehs farwâ laikâ tohs gohdapilnus wahrds muhsu Pestitaja teizam: ko juhs teem wissmasakeem no manneem brahleem un no mannahm mahfahm darrijuschu, to juhs man effat darrijuschu! — Bet ikkatriis kas ne proht, lai luhdsams ne dohd slimmam sahles, ka ne tohp par slexkawu!

B — t.

No Sonnakstes.

Zsgahjuschâ seemâ mums gan labs balkuzelsch naw bijis, dehl plikkuma un sneega masuma. Tomehr muhsu mallâ ikweens farwu laiku wehrâ nemdams, warreja farwu waijadribu sagahdâht. To mehds arridsan wissuwairak pee Sonnaksteescheem un Piskescheem un zitteem krohna kantineem redsejam, kas ar preeku un Deewa pateifschanu tohs leelus balkus preeksch jaunas Sonnakstes basnizas irraid iswedduschu. Muhsu wezza Sonnakstes basniza nodgege preeksch desmit gaddeem. Taggad augsta Kursemnes Waldschana ar zeeniga Generalgubernatora wehleschanu pawehlejukt scho basnizu no jauna ustaisht, par ko mehds Deewu firsnigi peelihdsam un gaidam, ka scho swehtu darbu arridsan weemreis eesahktu. Un kad mehds tiffat

gruntes = afmini ar luhgſchanahm buhſim nolif-
kuſchi, mehſ wiſſeem deewabihjigeem Kurſem-
neekem zaur ſchahm awiſehm labpraht ſinnu
dohſim. Et.

Kalenders preekſch dahrſa puifcheem
us muifchahm.

(Trefcha un beidsama iſteikſchana.)

Juhni jeb Waſſaras mehneſi.

Schinnit mehneſi atkal no jauna zukkur = ſirni
jafeh, ir burkahnus ka wehlâ laikâ winnu wehl
buhſu. Sehklenizes, kaſ garri iſauguſchas,
buhſ pee meetineem peefeet, ka wehſch winnas
ne nolauſch; wiſſu iſrawetu niſnu ſahli buhſ
weenâ iſchuppâ kahdâ dahrſa ſuhri ſameſt un
peh, weena gabda zaurſchkippeleht, tad dohd
to wiſſulabbatu ſemmi preekſch lezzeekem. Rut-
kuſ taggad buhſ feht, ja agraki feh, tad lehti
iſaug, kaſ arri noteek pee ſellerijehm, ja par
agri winnas iſſtahda; ſalwijes, pirms ne kâ
ſeed, tohp nogreestâs un ehnâ ſchahwetas.
Puppâs, kaſ usnahkuſchas, tohp apkappetas,
ſemne tohp peewilka un kahrtas peedurtas.
Semmenes tohp rawetas, atwaſſas, kaſ
tahli iſtezejuſchas, tohp nogreestâs. Skahſtini
(Spargel) tiſſkai lihds wezzem Jahneem tohp
greetſi. Lezzeeku glahſes = lohgi, dekkes un blahki
tohp pee mallas likti un glabbati. Sehklas, kaſ
pamaſitin eetezzahs, tohp nogreestâs un wehſâ
weetâ pakahrtas.

Juhli jeb Seena mehneſi.

Mehneſcha widdû tee ſmalke rahzini, ko ſauz
Zeltow rahzinus, ſmiltainâ ſemne wezzes ſuh-
dds tohp fehti. Tahs leelakajas gurkes un ſal-
lates galwinas peh, fehklas wajag apſihmeht.
Scharlottes janokem, kad winnu lappas dſel-
tanâs nolaiſchahs. Meirahnes, pirms ſeed, buhſ
nogreest un wehſâ weetâ ehnâ ſchahweht. Weh-
lafi pukku kahpoſti taggad jaiſſtahda.

Auguſt jeb Labbibas mehneſi.

Sauſâ laikâ pukku kahpoſtu lappas augſcham
wajag ſafeet, ka balti un miſkſti paleek. Seh-

las wehl buhſ kraht, wiſſi ſtrunki un ſirnu ſalmi
no dahrſa jaiſneſs, niſna ſahle wehl allaschin
iſrawejama. Sihpoli tohp nonemti, kad lappas
ſauſas, un tohp glabbati ehnâ, wehſâ weetâ.
Scharlottes, kaſ taggad jau buhſ ſauſas, no
ſawas ſahles teek atſchirtas un glabbatas, us
tuſſchahm dohbehm warr ruddens rahzinus feht.
Semmenes tohp pahrſtahditas un ſaknu iſchup-
pes iſballitas.

September jeb Ruddens mehneſi.

Skohſtinu dohbës (Spargelbeete) beidsamâ
reiſe tohp rawetas, un kad lappas un kahtis
ſahſ dſeltanas nolaiſtees, plaukſtes augſtuma no
ſemmes nogreestâs. Sehkla allaschin tohp krah-
ta. Kahrſchu puppu ſaknes tohp iſwilltas, lai
paſchas puppas ahtri eetezzahs un lai wairs ne
ſeed par nepateſu. Atkal jaunâs ſcharlottes
tohp liktas, kaſ gabdeem labbati iſdohdahs par
tahm, ko pawaſſarâ leek. Smiltis preekſch pa-
grabbeem jau teek ſagahdatas. Kahpoſtu ap-
pakſchajas lappas buhſ nolauſt preekſch loh-
pineem.

Oktober jeb Leetus mehneſi.

Wezzas ſkohſtinu dohbës tohp ar ihſeem ſuh-
deem apliktas. Saknes un arri kahpoſti tohp
gahſchâ laikâ nonemti un wehſajâ weetâ pahr-
ſchahweti, pirms pagrabbâ eeneſs. Subbi
jawedd wiſſur par dahrſu, kur wajaga, un
jaeroht ar ſchkippli, ir neſuhdojamu ſemmi
buhſ ar ſchkippli usraht, taſ jau us preekſchu
mahſoſchaj pawaſſarai darrihts. Pee ſaknu un
kahpoſtu nonemſchanaſ tohs leelakajus un lab-
bakajus preekſch fehklenizehm jaiſmekle. Wiſſi
lezzeeku rahmi, puppu kahrtas un ſirnu ſchaggari
jaliek pee mallas un appakſch pajumta jaglabba.
Semne preekſch lezzeekem taggad jaapgahda un
labbi jaglabba. Wiſſ wahramais pagrabbâ
janefſ, kam naw leeli pagrabbâ, taſ warr arri
wiſſas ſaknes, un ir kahpoſtus, ſauſas bedrës,
kur appakſchâ ſmilts grunte, glabbah. Tahdâs
bedrës ne buhſ to ſemmi us wahrameem uſbert,
bet japilda bedre ar ſalmeem, tad jaiſſklahj ar
dehteem un wirſs dehteem warr labbu leelu
ſlohgu ſemmes uſmeſt.

November (Salnaß) un Dezember (See-
mas) mehneschds.

Taggab par dahrju ne kas naw jabarra,
mahjäs fehklas tohp istihritas un audeflu maz-
zindß glabbatas, faufâ weetâ. Weidsiht japee-
minn, ka wiffus schohs darbus, kas schinni
dahrsneeku kalenderâ isteikti, arri par weenu
jeb diwi neddelahm wehlaki jeb agraki warr
isdarriht, kâ tas laifs to palauj.

W.

D r a u g a m.

Meld. Einsam bin ich nicht allein ic.

Weentule ne esmu weena;
Dohmäs eeraug preezigi
Nakti skaidrâ tã kã deena
Lawu skaisu gihmiti.

Ko ween juhtu, ko ween darru,
Preeziga jeb behdiga, —
Kur ween seereht, apstah warru, —
Man pee tew irr firnina.

Tã kã swaigsne ne aissneedsams,
Zauks kã debbes = glihtumi,
Ne no tahl man essi leedsams,
Bet man pildi dwehseli. —

S w e f c h u m ä.

Meld. Einsam? — Einsam? bin ich nicht ic.

Weentul's? —
Weentul's? — Nè, tahds ne esmu!
Jo no mahjahm draugu garri
Utspihd man kã saules = starri,
Gohda beedribu.

Behdig's? —
Behdig's? — Nè, tahds ne esmu!
Jo, to mihlu tuwi juhtu,
Jtt kã ta pee firds man buhtu,
Manni skuhpstitu.

Laimig's? —
Laimig's? — Nè, tahds ne esmu!
Jo, zaur affarinahm mannu
Waschin firds = ilgeschanu
Schè pehz tehwischnu.

Zerreht? —

Zerreht? — Sirdi fagaibu:
Winnâ faulè mahfas, brahlus,
Un itt wiffus mihlus tahlus
Utkal aptampschu.

H r.

Teesas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts u. t. j. pr.,
tohp no Pohpes pagasta teefas wiffi parradu deweji
to diwju Pohpes fainneeku Kemmes Dahwa un Leijas
Ansa, kas paschi sawas mahjas parradu dehl node-
wuschi un par kurru mantahm tabehl konkurse spreesta,
zaur scho teefas fluddinaschanu aizinati, lai wiffweh-
lafi tanni 23schâ Zuhli schi gadda teizahs, un tab
fagaiba, ko teefa pehz liffumeem spreedihs.

Pohpe 22trâ Meija 1826.

3

† † † Krehkes Frizz, pagasta wezzakais,
Katterfeld, pagasta teefas skrihweris.

* * *

Wiffi parradu deweji to Preekules fainneeku
Salau Jehkaba un Treide Janna, kurri inventariuma
truhfuma un parradu dehl no sawahm mahjahm
islikti, un par wiinu mantahm konkurse nospreesta,
tohp lihds 26tu Zuhli schinni gaddâ no Preekules
pagasta teefas preekschâ faukti, ka ikweens sawu
parradu warr list peerafsiht un to tahlaku spreedumu
fagaibht.

Preekule 26tã Meija mehnescha deenã 1826tã
gadda.

3

(S. W.) Uhdam Zahu, pagasta wezzakais.
(Nr. 136.) J. Sander, pagasta teefas skrihweris.

* * *

Wiffi parradu deweji ta Zihrawas muischas fain-
neeka Ranke Ehrmana schè no Zihrawas pagasta
teefas teek saazinati un safaukti, lai feschâs neddelâs
pehz tahs schèit appalschâ rakstias deenas Zihrawas
muischâ sanahl un sawas prassischanas parahda, un
lai dabbu dsirdeht, kad un kã taps makfati. Zihra-
was pagasta teefâ 22trâ Meija 1826.

2

Lihse, pagasta wezzakais.
G. H. Kluge, pagasta skrihweris.

* * *

Pehz wiffaugsta preekschrafskã turr ta appalsch-
rakstia pagasta teefa par waijadfigu, wiffus tohs
deenesta lungus no teem no Ehdoles pagasta
ispirkteem retruscheem, kã arri tee, pee kurreem

Ehdoles laubis tik labb no wihrifchu kà no seewifchu
fahrtaf ar atlaischanas parahdifchanahm apghadati,
falpo, tè klacht luhgt, tohs paschus wifwehlafi
lihdj 15tu Zuhni fchi gadda netruchfioht ar winnu
parahdifchanahm pee tahs peeraidih. Ehdole 28ta
Meija 1826.

Ehrmann Nahting, pagasta teefas wezzakais.
G. Monkewitz, pagasta ftrihweris.

* * *

Kad pehz Kursemmes waldischanas pawehleschanas
wifseem pagasta lohzetleem, kas us atlaischanas
fihmehm, jeb arri bes tahm, par nowaddu isgah-
jufchi, lihdj 21mu Zuhni 1826, ikkatram kur peederr,
few meldetees buhs un fihmes par to mefleht, ka tee
no jauna usrakfitti, jeb teem pascheem wehlehts tap-
pis zittur peerakfitees — tad tohp no Preekules pa-
gasta teefas wifsi no fchi nowadda isgahjufchi, un
dandfkahrtigi ar atlaischanas fihmehm islaisi zilweki,
tik labb wihrifchu kà seewifchu fahrtaf, lihdj 21mu
Zuhni fchi gadda, dehl tahs jaunaf usnemfchanas
preekschà aizinati, ka ikweens pee laika few no jauna
warr likt peerakfitees, jeb fihmi par to israkfifchanu
nent.

Preekule 26ta Meija mehnesi 1826. 3

(E. W.) Alhdam Jahn, pagasta wezzakais.
(Nr. 137.) F. Sander, pagasta teefas ftrihweris.

* * *

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesieetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfts u. t. j. pr.,
tohp no Flgenu pagasta teefas sinnamis darrihst, ka
pee fchihf nowaddas fainneeka Dischgaila Krista
weena, diwju gaddu wezza dseltana fehwe tai imà
fchi mehnescha deenà peecklihdust. Kam ta peederr,
tohp aizinati, feschu neddelu starpà no appakfch-
peeminnetas deenaf, prett atlihdifinaschanas to isdoh-
fchanu, scho fehwi prettini nemt. Flgenes pagasta
teefa 30ta Meija mehnescha deenà 1826. 3

(E. W.) ††† Meschbehtul Jurris, pagasta wez-
zakais.

(Nr. 34.) Fr. Nohrbach, pagasta teefas ftrihweris.

Zittas fluddinafchanas.

Wifsi, kam pee tahm atlikfufchahm mantahm ta
tanni 17ta Janwara fchi gadda Saldespils Nowad-

weeku Wille mahjaf nomirruscha brihwlaifsa kuryneeka
Hans Schuhmann prassifchanas irr, jeb laut kahdas
usnemt schkeetahs, zaur to zeenigu Strikkes muifchas
dsintfkingu W. von Behr, kas tahs atlikfufchas
mantaf pehz mantafstahjeja nosazzifchanas prettini
nehmis, ar to waltu ko teefaslikkumi teem par labbu
fpreedufchi, kam mantaf teek nowehletas, scheid tohp
usaizinati, tai diwju mehneschu starpà, tas irr lihdj
24tu Zuhli fchi 1826ta gadda pee appakfchraftita
Saldespils kirspheles mehklara peeteizahs, sawas melle-
fchanas parahda, un kad tahs par tafnahm tapf atra-
stas, winnu atlihdifinaschanu no tahm atlikfufchahm
mantahm fagaida. Saldespils tai 24ta Meija 1826. 1

E. C. Henko.

* * *

Diwjas mohdereschanas, weena no peezeefmit
fesfchahm un ohtra no fchetrdesmit diwjahm flauza-
mahm gohwim tohp no fchem Jahneem 1826 Blan-
kenfeldes muifschà us arrenti isdohstas. Kam tahdas
patihf usnemt, lai eekfch Blankenfeldes pee tahs muif-
fchas waldischanas peeteizahs. 2

* * *

Us jauneem Jahneem 1826 warr Strutteles muif-
schà, 11 juhdes no Rihges, 8 no Zelgawas un 3 no
Zukfumes, 70 flauzamas gohwis us arrenti par
4 rubleem un 25 kapeikeem fudraba par gohwi dab-
buhf, kur tau klacht pee labbahm gannibahm wehl
falkas lehzes par waffaru tohp dohtas, un tas plawas
feens arridfan no labbas fahles irraid. Kam to tikfu
usnemt, warr pee Strutteles muifchas waldischanas
meldetees. Tai 12ta Meija 1826. 1

* * *

Kas no jauneem sehneem ar patifchanu par furerera
puifi grihb eet deeneht un kas geldigz irraid, tas
warr dabbuhf weetu pee Dohweles pastefkinga
Ewers. 3

* * *

Tanni nakfi no 26tas us 27tu deenu Meija mehne-
fcha fchi gadda tam Keel-Behrfes fainneekam Wal-
bahrt Jurrim no gannibahm firge, 7 gaddu weze,
falbes fpalwas, ar blesfitti peere un pinkaineem farreem
us labbo puifi, trihs kahjas baltas, irr nosagts.
Kas no ta fagta firga pee Keel-Behrfes pagasta teefas
taifnu ffinu warr doht, tas dabbuhf pateizibas
makfu. 2

††† Walbahrt Jurris, fainneeks no Keel-Behrfes.

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 236.